

MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ

ABCKOMEDIEROKOKO

DIVADLO ŠKOLÁM

PRO STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL

OSVOBOZENÉ —

TRENAŽÉR ČESKÉ POLITICKÉ SATIRY

PRACOVNÍ LIST

PROČ DO ABC ZA OSVOBOZENÝM DIVADLEM

OSVOBOZENÉ DIVADLO HRÁLO V PALÁCI U NOVÁKŮ, KDE DNES SÍDLÍ DIVADLO ABC, V LETECH 1929–1938. S KRÁTKOU PŘESTÁVKOU NA PŘELOMU LET 1935 A 1936, KDY BYLO NUCENO PŘESÍDLIT JAKO SPOUTANÉ DIVADLO NA SCÉNU ROKOKA. DVA KLAUNI A NEROZLUČNÍ PŘÁTELÉ VOSKOVEC A WERICH PATŘÍ K HISTORII MĚSTSKÝCH DIVADEL PRAŽSKÝCH STEJNĚ JAKO K HISTORII ČESKÉ AVANTGARDY A ČESKÉ DIVADELNÍ SATIRY.

BĚHEM NAŠEHO INTERAKTIVNÍHO PROGRAMU O OSVOBOZENÉM DIVADLE VÁS NECHÁME NAHLÉDNOUT DO PROSTOR, KDE V+W HRÁLI, A HLAVNĚ DO HISTORIE A POETIKY JEJICH TVORBY. PROGRAM MÁ FORMU PŘEDSTAVENÍ S KVÍZOVÝMI OTÁZKAMI A POMŮŽE ZASADIT DŮLEŽITÉ LITERÁRNÍ POJMY DO HISTORICKÝCH SOUVISLOSTÍ A SNAD I POCHOPIIT A OCENIT TVORBU OSVOBOZENÉHO DIVADLA. NABÍZÍ TAKÉ ZAMYŠLENÍ NAD SOUČASNOU SATIROU.

K OSVOBOZENÉMU DIVADLU JSME PŘIPRAVILI ROVNĚŽ [EDUKATIVNÍ VIDEO](#). PUSŤTE SI HO SE STUDENTY, NEŽ PŮJDETE DO DIVADLA. PRACOVNÍ LIST, KTERÝ MÁTE PŘED SEBOU, DOPORUČUJEME VYPRACOVAT PO NÁVŠTĚVĚ PROGRAMU. V DIVADLE OD NÁS DOSTANETE NĚKOLIK VYTIŠTĚNÝCH KOPIÍ. DOUFÁME, ŽE VÁM NÁŠ PROGRAM A PRACOVNÍ LIST NABÍDNOU INSPIRATIVNÍ VHLED DO ŽIVOTA A TVORBY VOSKOVCE A WERICHA.

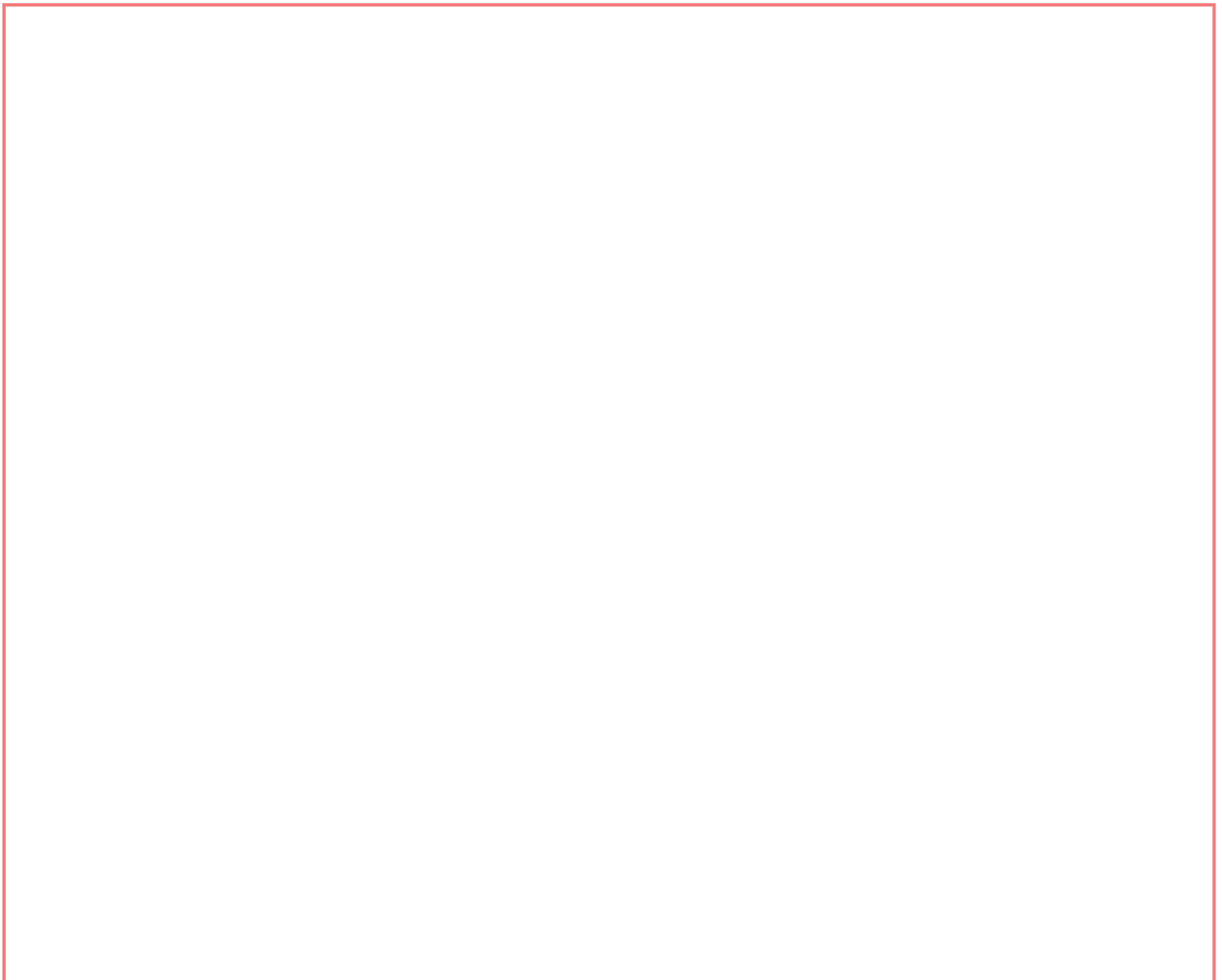
Alena Skálová
lektorka Městských divadel pražských

1/ PRAHA, KONEC PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

- 1918 konec první světové války, vznik Československa
- T. G. Masaryk zvolen prvním československým prezidentem
- Společnost národů, snaha o mírový rozvoj Evropy (Versailleská mírová smlouva)
- Edvard Beneš ministrem zahraničí, inspirace Francií, spojení Československa a Francie
- 1921 vznik Komunistické strany ČSR
- Voskovec a Werich se setkávají v roce 1917 jako studenti pražského gymnázia v Křemencově ulici

KTERÉ UDÁLOSTI V PŘÍBĚHU VOSKOVCE, WERICHA A V&W PATŘÍ DO TOHOTO OBDOBÍ?

KTERÉ FOTOGRAFIE BYSTE SEM ZAŘADILI? ROZSTŘÍHEJTE PŘÍLOHU, VYBERTE A NALEPTE.

2/1927

VEST POCKET REVUE

KTERÉ UDÁLOSTI,
CITÁTY A FOTOGRAFIE MOHOU
PATŘIT SEM?

- Hospodářský rozvoj Československa pokračuje. ČSR je jednou z průmyslově nejrozvinutějších zemí na světě
- Výroba porcelánu v ČSR, sklářství, lihovary, pivovary a cukrovary, výroba lokomotiv a automobilů
- Vznik Sovětského svazu, V. I. Lenin v čele jeho první vlády
- Bolševizace Komunistické strany ČSR (vliv Stalina, radikálnější postoje)
- Krize koloniálního systému
- V&W napsali a uvedli svoji první hru VEST POCKET REVUE

3/ 1929–1933 SVĚTOVÁ HOSPODÁŘSKÁ KRIZE

KTERÉ UDÁLOSTI,
CITÁTY A FOTOGRAFIE MOHOU
PATŘIT SEM?

- Světová hospodářská krize (krize z nadvýroby) otřásla ideály avantgardy
- Prudký růst nezaměstnanosti ve světě a v ČSR, v roce 1933 téměř milion nezaměstnaných v ČSR
- Stávky dělníků proti propouštění a snižování mezd (Frývaldovská stávka – střílelo se do nevinných demonstrujících dělníků)
- V&W napsali hry LÍČENÍ SE ODROČUJE, FATA MORGANA, OSTROV DYNAMIT, GOLEM a CAESAR

4/ 1934–1936

POLITICKÉ DIVADLO — SPOUTANÉ DIVADLO

KTERÉ UDÁLOSTI,
CITÁTY A FOTOGRAFIE MOHOU
PATŘIT SEM?

- Adolf Hitler je jmenován říšským kancléřem
- Norimberské rasové zákony namířené proti Židům
- Německo se připravuje na válku, tvoří spojení s fašistickou Itálií
- V&W napsali hry OSEL A STÍN, KAT A BLÁZEN, BALADA Z HADRŮ, RUB A LÍC, TĚŽKÁ BARBORA a PĚST NA OKO

5/1938

KONEC OSVOBOZENÉHO A EMIGRACE

KTERÉ UDÁLOSTI,
CITÁTY A FOTOGRAFIE MOHOU
PATŘIT SEM?

- Mnichovská dohoda (29. září 1938) – pohraniční území Československa bylo postoupeno Německu
- Křišťálová noc (V noci 9. listopadu 1938 vypálili nacisté v rámci protizidovského pogromu většinu synagog v Německu, v Sudetech a Gdaňsku. Rozbýjeli výlohy židovských obchodů a rabovali byty Židů.)
- V&W napsali hru HLAVA PROTI MIHULI. K premiéře ale už nedošlo

AVANTGARDA

= kulturní a umělecké hnutí, idea nové a spravedlivější společnosti, experimentování v umění a hledání nových forem.

Patří sem různé směry, např. dadaismus, futurismus a poetismus (český literární směr).

DEVĚTSIL

= pražský spolek avantgardních umělců, kam patřil například Karel Teige, Vítězslav Nezval nebo Jaroslav Seifert.

FORBÍNY

Legendární forbíny, předscény, vznikly náhodou. Když hrálo Osvobozené divadlo poprvé Vestpocketku, utrhla se lana, na kterých visely kulisy. Ostatní vystrčili V+W před oponu: „Něco dělejte, než to spravíme.“ A Voskovec a Werich improvizovali.

SATIRA

= zesměšnění, karikatura, ironie. Komická forma, která kritizuje společenské jevy a chování lidí.

Satira byla přítomná v tvorbě V+W od počátku. Nejprve parodovali společenská klišé, později šlo o přímou kritiku špatné demokracie, nacismu a komunismu.

VEST POCKET REVUE, 1927

První hra V+W. Hrála se pod hlavičkou Osvobozeného divadla, které patřilo k Devětsilu. V té době to bylo divadlo ochotnické, a hercům se proto nesmělo platit. Aby Osvobozené divadlo mohlo být profesionální, potřebovalo získat licenci – koncesi.

OTÁZKY K DISKUZI

ZNÁTE PŘÍKLADY NOVĚJŠÍ
NEBO SOUČASNÉ POLITICKÉ SATIRY
A PARODIE?

NA CO BYSTE VY SAMI DNES CHTĚLI
UPOZORŇOVAT? JAKÉ CHOVÁNÍ BY SI
ZASLOUŽILO SATIRU?

CO A PROČ RISKOVALI
V+W PŘI UVÁDĚNÍ SVÝCH
POLITICKÝCH HER?

PRACUJEME VE SKUPINÁCH.

REPLIKY Z PŘEDSTAVENÍ

1 2 3 4 5

Co nás ale opravdu dožralo, byly dělnický demonstrace. To byly hladový demonstrace. A někdo dal rozkaz a střílelo se do nevinnejch dělníků.

1 2 3 4 5

Nejezděte radši nikam přes Německo.

1 2 3 4 5

A taky jsem maloval a dělal jsem takový obrazový básně a v Devětsilu mi to chválili. Říkali: „Hm, zajímavý...“

1 2 3 4 5

Maminko, dejte si tu státnici za nějaký pěkný klobouček, já to dělat nebudu. Nebudu křičet na nějakýho soudce, že tenhle pán je nevinnej, když dobře vím, že je vinnej.

1 2 3 4 5

Naše stanovisko bylo jasně klaunský. Dělalí jsme si srandu ze všech pražských divadelních umělců.

1 2 3 4 5

Lidi se k nám teď bojí chodit, takže povedlo se, budeme hrát prázdnému jevišti.

POZNÁTE CITÁTY (REPLIKY) Z PŘEDSTAVENÍ? VZPOMENETE SI, KDY ZAZNĚLY A NA CO REAGUJÍ? U KAŽDÉHO CITÁTU ZAKROUŽKUJTE OBDOBÍ, DO KTERÉHO PODLE VÁS PATŘÍ.

- ① konec první světové války, studentská léta
- ② 1927, *Vest pocket revue*
- ③ 1929–1933, světová hospodářská krize
- ④ 1934–1936, politické divadlo – Spoutané divadlo
- ⑤ 1938, konec Osvobozeného a emigrace

1 2 3 4 5

Mě stejně už ten Teige otrávil těma svýma křečovítýma dogmatama.

1 2 3 4 5

Premiéra se zakazuje. Divadlům se taky „doporučuje“ tyto dva klauny nezaměstnávat.

1 2 3 4 5

Jste amatéři, kteří se zmocnili divadelní sekce Devětsilu.

Jak zmocnili? My jsme z Osvobozeného divadla udělali divadlo.

Víte co, vezte si tu koncesi a vypadněte.

1 2 3 4 5

Ty výtržnosti byly vyprovokované ze strany Národního sjednocení. Skoupili 150 lístků, a když jsme přišli na scénu, začali po nás házet věci... zeleninu, vajíčka...

OSVOBOZENÉ – TŘENAŽÉR ČESKÉ POLITICKÉ SATIRY

TVŮRČÍ TÝM

Text a dramaturgie: Simona Petrů
Režie: Simona Petrů a kol.
Lektorská spolupráce: Alena Skálová

Pracovní list: Alena Skálová
Grafická úprava: Lucie Zelená

Divadlo školám
<https://www.mestskadivadlaprazska.cz/vzdelavani/pro-skoly/>

Programy pro školy:
alena.skalova@m-d-p.cz

Termíny a rezervace:
vilem.havranek@m-d-p.cz

Přijďte zase brzy!